

1. Rozwiń skrót:

OBWE - .....

NATO - .....

CEFTA - .....

2. Zaznacz do których organizacji obecnie należy Polska.

OBWE, NATO, CEFTA, EFTA, Rada Europy, Rada Nordycka, Grupa Wyszehradzka, Trójkąt Weimarski

3. Jakie organizacje symbolizują przedstawione flagi.

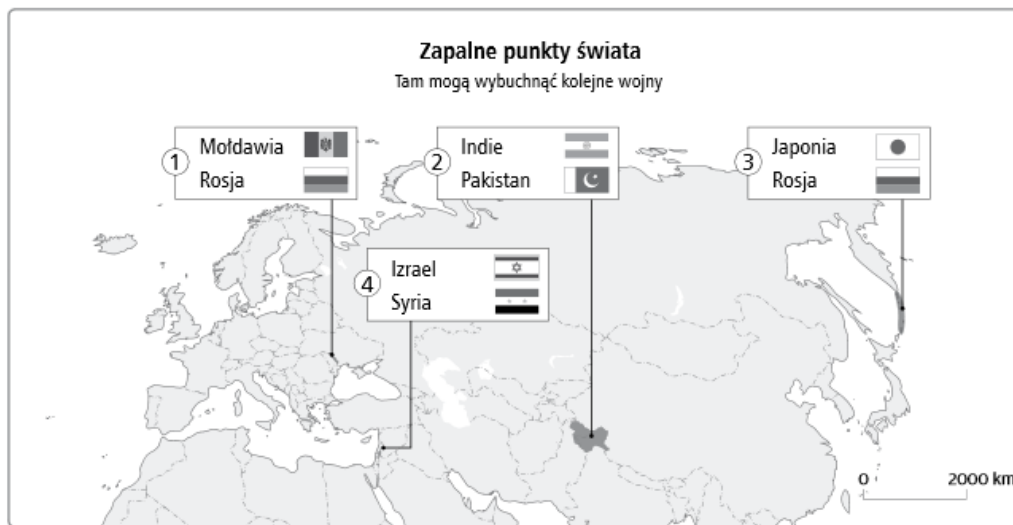

.....

.....

.....

Materiał źródłowy do zadania 4.

Na podstawie: A. Czerniawska, infografika.wp.pl/title,Punkty-zapalne-swiata,wid,16580983,wiadomosc.html (dostęp: 10.08.2014).

4.

Podaj nazwy obszarów, o które toczą się konflikty pomiędzy przedstawionymi na infografice państwami.

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....

Materiał źródłowy do zadania 5.

O ładzie światowym w XXI wieku

Pozycja Ameryki w świecie cały czas słabnie [...]. Inwazje na Afganistan i Irak były postrzegane przez wielu jako symbole globalnego imperializmu amerykańskiego. W rzeczywistości stanowiły jedynie oznaki imperialnej zadyszki. Nadmierne wydatki osłabiały siły zbrojne, a kolejne operacje wojskowe rodziły opór w postaci sieci terrorystycznych i grup rebelianckich posługujących się asymetryczną bronią, na przykład zamachami samobójczymi [...]. Skutek jest taki, że teraz konkurujemy (i przegrywamy w tej rywalizacji) na geopolitycznym rynku z innymi supermocarstwami: Unią Europejską i Chinami. Taki jest układ geopolityczny XXI w. – uformowała się nowa Wielka Trójka. Nie ma w tym gronie Rosji [...], nie ma trawionego konfliktami wewnętrznymi islamu i nie ma Indii, które pod względem poziomu rozwoju i strategicznych apetytów pozostają parę dziesiątek lat za Chinami. Wielka Trójka dyktuje reguły i nie ma w niej jednej strony dominującej. Innym państwom pozostaje wybrać sobie partnerów w tym postamerykańskim świecie [...]. Ani Chiny, ani UE nie zastąpią USA w roli hegemonu, lecz wszystkie trzy supermocarstwa będą nawzajem się równoważyły i walczyły o wpływy.

Źródło: P. Khanna, *Pożegnanie z hegemonią*, „Europa. Tygodnik idei”, 17.05.2008.

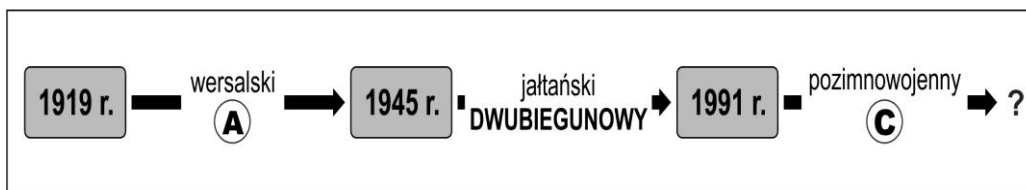
5.

Podaj nazwę typu ładu światowego, jaki – zdaniem autora tekstu – powstał na początku XXI wieku.

.....

Materiał źródłowy do zadania 6.

Schemat. Ład światowy w XX wieku

6.

Podaj nazwy typów ładu światowego oznaczonych na schemacie literami A i C.

A ..... C.....

Materiał źródłowy do zadania 7.

O handlu międzynarodowym

Fair trade to zorganizowany ruch społeczny skupiający świadomych konsumentów, organizacje pozarządowe i firmy zaangażowane w handel międzynarodowy. Jego celem jest likwidacja społecznego i ekonomicznego zmarginalizowania ubogich producentów z globalnego Południa, co ma służyć wyeliminowaniu ubóstwa i promocji koncepcji rozwoju zrównoważonego. Idea *Fair Trade*

wykorzystuje zatem podejście rynkowe do poprawy sytuacji społeczeństw państw rozwijających się. Zapewnia im równe szanse w handlu (w stosunku do subwencjonowanych produktów rolnych państw rozwiniętych), a więc dostęp do bogatych rynków państw Północy na sprawiedliwych warunkach.

Źródło: <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KES/kwartalnik/archiwum/Documents/EJastrzebska8>, s.11,
[dostęp: 15.01.2015].

7. Wyjaśnij, czy *fair trade* można uznać za formę pomocy charytatywnej dla krajów Południa. Odpowiedź uzasadnij.

.....
.....
.....
.....
.....

Material źródłowy do zadania 8.

O pomocy dla społeczeństw afrykańskich

Ogromna suma biliona dolarów nie przyczynia się jednak do rozwoju, a wręcz odwrotnie, obdarowani są biedniejsi niż byli. Jak podaje Jędrzej Winiecki, w 1970 roku za mniej niż dolara dziennie żyła około jedna dziesiąta Afrykanów, dziś jest to już ponad połowa. Tak więc ta forma pomocy nie sprawdza się, a wręcz wyrządza szkody, pogłębiając ubezwłasnowolnienie krajów. W efekcie władze takich państw jak Mali, Mozambik czy Etiopia koncentrują się przede wszystkim na zabieganiu o wsparcie i na nim opierają swoje budżety.

Źródło: J. Nikitorowicz, *Grupy etniczne w wielokulturowym świecie*, Sopot 2010, s. 187.

8. Rozstrzygnij, czy krytyka w tekście odnosi się do pomocy humanitarnej. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do tekstu.

.....
.....
.....
.....
.....